

KÖZBESZERZÉSEK TANÁCSA

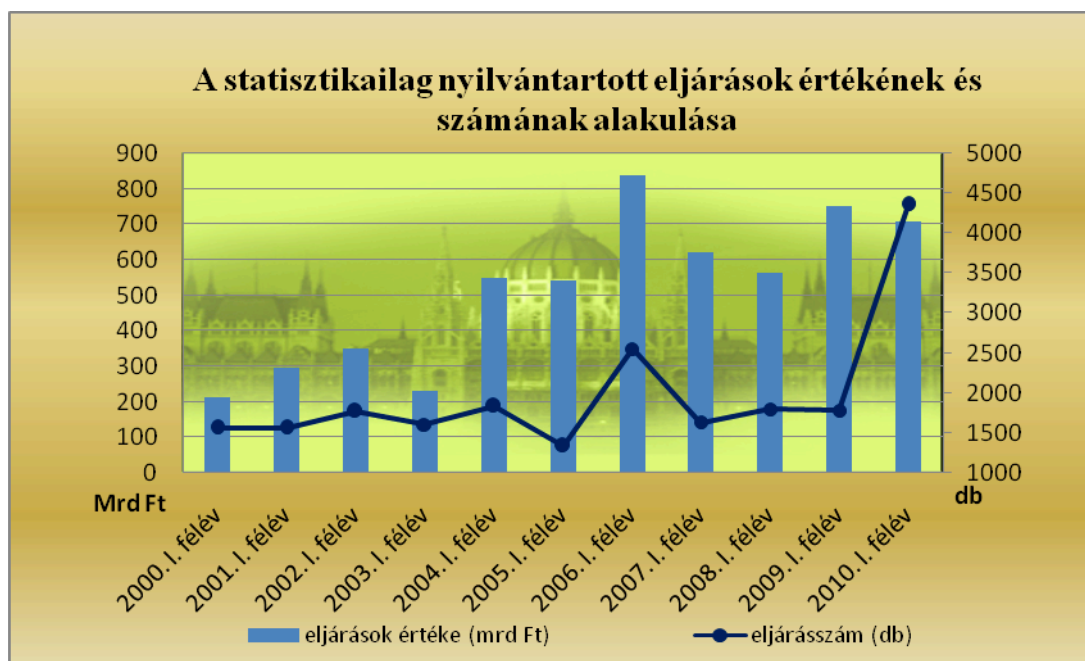
TÁJÉKOZTATÓ A KÖZBESZERZÉSEK 2010. ELSŐ FÉLÉVI ALAKULÁSÁRÓL

2010. első félévében az ajánlatkérők összesen **4356 eredményes közbeszerzési eljárást** folytattak le, ami közel 145%-os növekedést jelent a korábbi év azonos időszakában realizált eljárásokhoz képest (1780 db).

Az eljárások számának ilyen mértékű növekedésében fontos szerepet játszott, hogy a Kbt. azon módosítása, mely az egyszerű eljárások esetében is kötelezővé tette az eljárás eredményéről szóló tájékoztató megjelentetését (lehetővé téve ezáltal folyamatos statisztikai megfigyelésüket) csak a tavalyi év április 1-jén lépett hatályba, aminek következtében a 2009. első félévének statisztikáiban az egyszerű eljárások még nem jelentek meg.

Érdemes megjegyezni, hogy a jogi környezet változása által kevésbé érintett közösségi értékhatár feletti eljárások száma is megugrott; 2010. első hat hónapjában 1202 eljárást folytattak le az ajánlatkérők, ami a 2009. év azonos időszakában mérthez képest (666) 80,5%-os növekedést jelent.

A közbeszerzések összértékében ugyanakkor az egyszerű eljárások statisztikai mérhetősége és az eljárások számának jelentős növekedése ellenére mintegy 6%-os csökkenés figyelhető meg. Az idei év első félévében **összesen 708,8 milliárd Ft értékű közbeszerzést** bonyolítottak le a 2009. év első hat hónapjában mért 752,7 milliárd Ft-tal szemben.

A közbeszerzések értékének csökkenése alapvetően a szigorodó költségvetési feltételekre, a felhasználható hazai források szűkülésére vezethető vissza. A helyzetet szemlélteti, hogy míg 2009. első félévében 12 db 10 Mrd Ft feletti egyedi értékű közbeszerzésre került sor, addig 2010 hasonló időszakában csak 6 db ügylet jött létre ebben az értéktartományban. A visszaesés mérséklésének irányába hatott ugyanakkor az Európai uniós források felhasználásának növekvő részaránya. Az idei év első félévében az eljárások 37,6%-ában, a közbeszerzések értékének pedig 53,6%-ában került sor uniós forrás felhasználására (2009. első félévében ezek a mutatók 28,1% és 37,6% voltak).

Az eljárások számának és értékének eltérő előjelű változása következtében **az egy közbeszerzési eljárásra jutó összeg 162,7 millió Ft-ra csökkent**, szemben a 2009. első félévi 422,8 millió Ft-tal. Az összehasonlítás nem ad teljesen valós képet, mivel a 2010. évi adatokban jelentős mértékben szerepet játszott a jogi környezet fent részletezett változása. Amennyiben csak a közösségi eljárásrend szerinti közbeszerzéseket vesszük figyelembe (ahol lényeges változás nem történt a szabályozásban), akkor is jelentős csökkenés volt tapasztalható: a 2009. év első hat hónapjában 965,6 millió Ft, az idei év azonos időszakában pedig 452,7 millió Ft jutott egy eljárásra. Ez pozitív változás a korábbi években megfigyelt, a kkv-k esélyeinek nem kedvező koncentrációval szemben.

A közbeszerzési eljárások számának és értékének megoszlása az eljárásrendek között a korábbi évekhez hasonlóan alakult: az ajánlatkérők az eljárások döntő többségét (72,4 %-át) az EU értékhatár alatt bonyolították le, míg az értéket tekintve az összbeszerzés 76,8 %-át a közösségi értékhatár felett realizálták.

2. A Kbt. 2009. április 1-jétől hatályos szabályozása értelmében a közösségi és a nemzeti eljárásrendben alapesetben eltérő eljárás-típusok választhatók. A közösségi értékhatár felett a korábbi eljárás-fajták maradtak érvényben, a nemzeti eljárásrendben viszont a korábbi típusok helyett bevezetésre került az új egyszerű eljárás. A módosítás következtében a közbeszerzések **eljárás-típusonkénti megoszlását** célszerű külön vizsgálni a két eljárásrendben. (A részletes adatokat a mellékelt táblázatok tartalmazzák).

Az **EU rezsimit** tekintve kiemelendő, hogy az ajánlatkérők által leggyakrabban alkalmazott eljárás-típus az idei év első felében is a nyílt eljárás volt 60,7%-os részesedéssel, megelőzve ezzel a 34,0%-os arányt elérő tárgyalásos eljárásokat.

Pozitív tendencia, hogy a korábbi év azonos időszakához képest érték alapon megfordult a két eljárás-típus részesedésbeli aránya: az ajánlatkérők az összérték 63,3%-át nyílt eljárással realizálták, míg a tárgyalásos eljárások részesedése 31,7% körül alakult.

A nemzeti (egyszerű) eljárásrendben alkalmazott típusok közül a hirdetménnyel induló, tárgyalás nélküli eljárások domináltak; részesedésük az eljárások számából 72,4%, míg a beszerzések értékéből 66,2% körül alakult.

Az eljárás-típusok 2010. első félévi **összesített megoszlását** az alábbi táblázat szemlélteti:

Eljárás-típus	száma (db)	%	érték (milliárd Ft)	%
Nyílt eljárás	790	18,14	350,63	49,47
Meghívásos eljárás	66	1,51	27,05	3,82
Tárgyalásos eljárás	425	9,76	173,41	24,47
Egyszerűsített eljárás	3	0,07	0,40	0,05
Versenypárbeszéd	0	0	0	0
Egyszerű eljárások Ebből	3072	70,52	157,27	22,19
Nem besorolható (ügyvédi eljárások)	0	0	0	0
Összesen	4356	100	708,76	100

A tárgyalásos eljárásokon belül a hirdetmények nélküli eljárások részesedése érték alapon – mindkét eljárásrendet figyelembe véve – 34,8 %-ot tett ki, ami valamelyest nagyobb az előző évi aránynál (30,9%). Ugyanakkor a tárgyalásos eljárások súlyának jelentős csökkenése következtében az eljárások összértékéhez viszonyítva a hirdetmény nélküli eljárásfajták aránya az előző évinél (16,3%) jóval alacsonyabb szinten alakult (11,1%).

- 3. A beszerzések tárgyát** tekintve megállapítható, hogy a korábbi éveknek megfelelően 2010. első félévében is az építési beruházások domináltak: részesedésük a beszerzések összértékéből 55%-ra emelkedett a korábbi év azonos időszakában mért 46,6%-ról. A szolgáltatások aránya 23,3%, míg az árubeszerzéseké 19,1% körül alakult (az építési ill. szolgáltatási tárgyú koncessziós szerződések részesedése nem volt meghatározó).
- 4. A közbeszerzések ajánlatkérői kategóriák** szerinti megoszlását vizsgálva a helyi önkormányzatok és intézményeik pozícióinak további erősödése figyelhető meg. 2010 első félévében az eljárások 60,1%-át ez az ajánlatkérői csoport bonyolította, míg a központi költségvetési szervek részesedése 17,1%-ot, a közjogi szerveké 9,8%-ot tett ki. A helyi önkormányzatok a közbeszerzések értékéből is a legnagyobb arányban -37,1%-kal - részesedtek. Őket követték a közjogi szervek 32,5%-os, a központi költségvetési szervek 13,7%-os, majd a közszolgáltatók 11,2%-os részesedéssel.

Ajánlatkérő típusa	2009. I. félév				2010. I. félév			
	eljárások száma	%	érték Md Ft	%	eljárások száma	%	érték Md Ft	%
Központi költségvetési szervek	527	29,6	180,2	23,9	746	17,1	97,0	13,7
Helyi önkormányzatok és intézményeik	753	42,3	153,6	20,4	2617	60,1	263,1	37,1
Közjogi szervek	211	11,9	116,4	15,5	427	9,8	230,2	32,5
Közszolgáltatók	194	10,9	277,0	36,8	304	7,0	79,2	11,2
Egyéb beszerzők	95	5,3	25,5	3,4	262	6,0	39,3	5,5
Éves összes	1780	100,0	752,7	100,0	4356	100,0	708,8	100,0

5. A mikro-, kis- és középvállalkozások szerepét illetően 2010 első félévében javuló tendencia volt megfigyelhető; az eljárások 79,2%-át nyerték meg a korábbi év azonos időszakában regisztrált 72,5%-kal szemben, az összértékből való részesedésük pedig mintegy 14%-os növekedéssel elérte a 47,1%-ot. A kkv-k teljesítményének javulása mögött egyrészt a közbeszerzési szabályozás kkv-k pozícióját javító rendelkezései, másrészt – részben az előzőekkel összefüggésben – az eljárások átlagos értékének csökkenése állhatnak.
6. A külföldi székhelyű vállalkozások szerepe továbbra sem meghatározó a magyar közbeszerzési piacon annak ellenére sem, hogy részesedésük mind az eljárások számából, mint azok értékéből növekedett valamelyest a 2009. első hat hónapjához képest. Az idei év első félévében 65 sikeres pályázattal az eljárások 1,5%-át nyerték el (szemben a korábbi év azonos időszakában mért 1%-kal), ami összértékbeli részesedésük 3%-os növekedését eredményezte, elérve ezzel a 4,5%-ot.
7. A **Közbeszerzés Döntőbizottság** előtt 2010. I. félévében összesen **533 jogorvoslati eljárás** kezdeményezésére került sor. Ezt összehasonlítva a 2009. I. félévi statisztikai adatokkal, amikor 337. esetben történt jogorvoslati eljárás kezdeményezés, megállapítható, hogy több mint 60 %-al megemelkedett a Döntőbizottság előtti jogorvoslati eljárások száma.

A Döntőbizottság előtt jogorvoslati eljárás megindítása a közbeszerzési törvény alapján kérelemre vagy hivatalból történhet.

A 2010. I. félévében kezdeményezett 533 jogorvoslati eljárás a kezdeményezők személye alapján az alábbiak szerint oszlik meg:

Kérelemre: 366

Hivatalból: 167

A Döntőbizottság elnökét 2010 I. félévében az ajánlatkérők **1049 esetben tájékoztatták hirdetmény közzététele nélkül indított tárgyalásos közbeszerzési eljárás indításáról**. E tekintetben is megállapítható, hogy a korábbi azonos időszakhoz képest jelentős mértékű emelkedés valósult meg, mivel 2009. I. félévében 642 esetben adtak tájékoztatást ajánlatkérők hirdetmény közzététele nélküli tárgyalásos közbeszerzési eljárás indításáról.

A Döntőbizottság elnöke 2010. I. félévében 79 esetben élt a jogorvoslati eljárás kezdeményezési jogkörével.

A 2010. I. félévében kezdeményezett jogorvoslati eljárások értékhatár szerinti megoszlása:
Közösségi értékhatárt elérő, illetve meghaladó: 248
Nemzeti értékhatárt elérő, illetve meghaladó: 259
Közbeszerzési eljárás mellőzése miatt 26 esetben kérték a Döntőbizottságtól döntés meghozatalát.

A 2010. I. félévében kezdeményezett és már befejezett jogorvoslati eljárásokban a **Döntőbizottság az alábbi döntéseket hozta:**

Jogsértés megállapítása:	208
Elutasítás megalapozatlanság miatt:	109
Érdemi vizsgálat nélküli elutasítás, illetve megszüntetés:	187
Folyamatban lévő ügyek:	29

A Döntőbizottság a jogsértés megállapítása mellett összesen 205,3 Mft bírságot szabott ki.

A Döntőbizottság által meghozott döntéseket az ügyfelek 102 esetben támadták meg keresettel, illetve külön jogorvoslati kérelemmel a Fővárosi Bíróság előtt.

Budapest, 2010.július 29.

Mellékletek: táblázatok az eljárás-típusokról

MELLÉKLET

1. A közbeszerzések eljárás-típusok szerinti megoszlása a közösségi eljárásrendben

	2009. I. félév				2010. I. félév			
	eljárások száma	%	érték Md Ft	%	eljárások száma	%	érték Md Ft	%
Nyílt eljárás	315	47,30	215,33	33,48	730	60,73	344,58	63,33
Meghívásos eljárás	45	6,76	19,21	2,99	62	5,16	26,49	4,87
Tárgyalásos eljárás- Ebből:	238	35,74	374,02	58,16	409	34,03	172,71	31,74
Hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás	147	61,76	106,08	28,36	300	73,35	62,81	36,37
Egyszerűsített eljárás	66	9,90	23,44	3,64	1	0,08	0,34	0,06
Versenypárbeszéd	2	0,30	11,11	1,73	0	0	0	0
Éves összes	666	100,00	643,11	100,00	1202	100,00	544,12	100,00

2. A közbeszerzések eljárás-típusok szerinti megoszlása a nemzeti (egyszerű) eljárásrendben

	2009. I. félév				2010. I. félév			
	eljárások száma	%	érték Md Ft	%	eljárások száma	%	érték Md Ft	%
Nyílt eljárás	644	57,81	67,17	61,31	60	1,90	6,05	3,67
Meghívásos eljárás	112	10,05	17,69	16,14	4	0,13	0,55	0,34
Tárgyalásos eljárás	279	25,04	22,88	20,89	16	0,51	0,71	0,43
Egyszerűsített eljárás	66	5,93	1,61	1,47	2	0,06	0,06	0,04
Egyszerű eljárások	0	0	0	0	3072	97,40	157,27	95,52
Nem besorolható (ügynévi tevékenység)	13	1,17	0,21	0,19	0	0	0	0
Összesen	1114	100,00	109,56	100,00	3154	100,00	164,64	100,00

3. Az egyszerű eljárások száma és értéke

	2010. I. félév			
	eljárások száma	%	érték Md Ft	%
Hirdetményel induló, tárgyalás nélküli	2224	72,4	104,1	66,2
Hirdetményel induló, tárgyalásos	497	16,2	36,3	23,1
Hirdetmény nélkül induló, tárgyalásos	351	11,4	16,9	10,7
Összesen	3072	100,00	164,64	100,00